

RINGERIKE
KOMMUNE

Regnskap 2016

**RINGERIKE
KOMMUNE**

Innhold:	
	Side
Regnskapsskjema 1A Driftsregnskap	3
Regnskapsskjema 1B Driftsregnskap	4
Regnskapsskjema 2A Investeringsregnskap	4
Regnskapsskjema 2B Investeringsregnskap	5
Balanseregnskap	6
Økonomisk oversikt drift	7
Økonomisk oversikt investering	8
Note 1 - Regnskapsprinsipper	9
Note 2 - Vesentlige poster og transaksjoner	11
Note 3 - Endring arbeidskapital - del 1: bevilgningsregnskapet	12
Endring arbeidskapital - del 2: balanseregnskapet	12
Note 4 - Avsetninger og bruk av avsetninger	13
Note 5 - Betingede forhold og hendelser etter balansedagen	14
Note 6 - Endring av prinsipper, estimater og retting av tidligere års feil	14
Note 7 - Kapitalkonto	15
Note 8 - Regnskapsmessig resultat	16
Note 9 - Pensjonsforpliktelser	17
Note 10 - Garantiforpliktelser	18
Note 11 - Fordringer og gjeld til KF og samarbeid etter KL § 27	18
Note 12 - Langsiktig gjeld	19
Note 13 - Aksjer og andeler	20
Note 14 - Finansielle omløpsmidler	21
Note 15 - Salg av finansielle anleggsmidler	21
Note 16 - Vesentlige forpliktelser	22
Note 17 - Organisering av kommunens virksomhet	23
Note 18 - Ansatteforhold, likestilling, godtgjørelser og revisjonshonorar	24
Note 19 - Investeringsoversikt	25
Note 20 - Anleggsmidler	26
Note 21 - Gebyrfinansierte selvkosttjenester	27

Ringerike kommune - Regnskap 2016

Regnskapsskjema 1A driftsregnskapet

Tall i 1000 kroner

	Regnskap 2016	Regulert budsjett 2016	Avvik ift budsjett	Avvik i prosent	Opprinnelig budsjett 2016	Regnskap 2015	Note
Skatt på formue og inntekt	-741 382	-714 850	26 532	3,7 %	-714 200	-674 660	
Eiendomsskatt	-54 234	-54 400	-166	-0,3 %	-54 400	-54 079	
Sum skatteinntekter	-795 616	-769 250	26 366	3,4 %	-768 600	-728 739	
Ordinært rammetilskudd (inkl inntektsutgj.)	-723 737	-721 965	1 772	0,2 %	-721 965	-710 678	
Merverdiavgiftskompensasjon drift	-50 940	-43 410	7 530	17,3 %	-46 260	-47 638	
Sum rammetilskudd og merverdiavgiftskomp	-774 677	-765 375	9 302	1,2 %	-768 225	-758 317	
Sum andre tilskudd og salgsinntekter	-25 077	-25 520	-443	-1,7 %	-25 520	-24 729	
= Sum frie disponible inntekter	-1 595 369	-1 560 145	35 224	2,3 %	-1 562 345	-1 511 785	
Renteinntekter og avkastning fond	-10 394	-8 387	2 007	23,9 %	-8 387	-6 462	
Utbytte fra Ringerikskraft AS	-18 251	-18 250	1	0,0 %	-15 000	-18 251	
Mottatte avdrag utlån (Boligstiftelsen)	-723	-123	600		-123	-123	
Startlån - mottatte renter	-3 071	-3 300	-229		-3 300	-3 520	
Sum finansinntekter	-32 438	-30 060	2 378	7,9 %	-26 810	-28 356	
Renteutgifter, provisjon og tap fin. instrumer	25 874	29 000	3 126	10,8 %	29 000	25 722	
Startlån - renteutgifter	4 575	4 500	-75		4 500	5 295	
Avdrag på lån	53 209	53 000	-209	-0,4 %	53 000	50 502	12
Sum finansutgifter	83 659	86 500	2 841	3,3 %	86 500	81 520	
= Netto finansutgifter	51 220	56 440	5 220	9,2 %	59 690	53 165	
Inndekning av tidligere års underskudd	0	0			0	27 680	8
Bruk av tidligere års mindreforbruk	-36 361	-36 361			0	-25 661	8
Avsetning disposisjonsfond (netto)	68 561	68 561			39 000	30 439	4
Bruk av disposisjonsfond	0	-5 000			0	0	4
Sum netto avsetninger	32 200	27 200	0		39 000	32 457	
Overført fra drift til investeringsregnskapet	1 827	2 000	173	8,7 %	500	396	
Sum til fordeling drift	-1 510 122	-1 474 505	40 617	2,8 %	-1 463 155	-1 425 767	
Driftskostn. ført på områder utenfor skjema 1	65	180			180	201	
Fordelt på enhetene iflg skjema 1B	1 457 878	1 474 325	16 447	1,1 %	1 462 975	1 389 205	
Regnskapsmessig mer+/mindreforbruk-	-52 179	0	57 064		0	-36 361	8

Avvik: - negativt/merforbruk, + positivt/mindreforbruk i forhold til budsjett

Regnskapsskjema 1B driftsregnskapet

Tall i 1000 kroner

	Regnskap 2016	Regulert budsjett 2016	Avvik ift budsjett	Avvik i prosent	Opprinnelig budsjett 2016	Regnskap 2015
Folkevalgte og revisjon	8 874	9 582	708	7,4 %	9 405	6 532
Administrasjon og fellestjenester	103 939	101 417	-2 522	-2,5 %	96 115	86 791
Barnehage	181 426	188 423	6 997	3,7 %	181 639	172 046
Grunnskole	284 330	282 692	-1 637	-0,6 %	255 433	252 821
Spesielle tiltak barn og unge	139 170	137 007	-2 162	-1,6 %	126 044	120 311
Kulturtjenesten	24 322	27 415	3 093	11,3 %	24 089	23 638
Helse, omsorg og velferd	643 831	642 904	-927	-0,1 %	614 159	619 107
Samfunn (tekniske områder)	140 269	142 481	2 212	1,6 %	121 243	125 041
Avsetninger, overføringer	-68 283	-57 597	10 686	18,6 %	34 848	-17 081
Sum tjenesteproduksjon	1 457 878	1 474 325	16 447	1,1 %	1 462 975	1 389 205

Avvik: - negativt/merforbruk, + positivt/mindreforbruk i forhold til budsjett

Ringerike kommune - Regnskap 2016

Regnskapsskjema 2A - Investeringsregnskapet

Tall i 1000 kroner

		Regnskap 2016	Regulert budsjett 2016	Opprinnelig budsjett 2016	Regnskap 2015	Note
	KOSTRA-ART					
Investeringer anleggsmidler		323 653	404 732	451 200	215 660	
Utlån og forskutteringer	(520:521)	45 805	53 000	38 000	14 394	
Kjøp av aksjer og andeler	(529)	36 965	36 947	13 100	4 794	
Avdrag på lån	(510:519)	29 436	9 397	7 700	8 471	
Avsetninger	(530:539+548:569)	23 468	8 666	500	140 971	4
Årets finansieringsbehov		459 327	512 742	510 500	384 289	
Bruk av lånemidler	(910:919)	325 130	406 427	440 720	214 751	7
Salg anleggsmidler	(660:679)+929	8 384	6 510	-	2 201	
Tilskudd til investeringer		-	-	-	-	
Kompensasjon for merverdiavgift	(729)	32 014	48 480	48 480	18 873	
Motatte avdr utlån	(700:789+920:929)	26 972	6 556	4 900	14 785	
Andre inntekter	(600:659;900:909)	2 528	-	-	2 346	
Sum ekstern finansiering		395 028	467 973	494 100	252 955	
Overført fra driftsregn.	(970:979)	1 827	2 000	500	1 004	2
Bruk av tidligere års udisponert		-	-	-	121 182	8
Bruk av avsetninger	(930:969)	62 472	42 769	15 900	9 147	4
Sum finansiering		459 327	512 742	510 500	384 289	
Udekket/udisponert	(L5-L15)	-	-	-	-	8

Regnskapsskjema 2b - Investeringsregnskapet

tall i hele tusen

Prosjektnr	Investeringer i anleggsmidler	Regnskap	Regulert	Opprinnelig	Regnskap
		2016	budsjett 2016	budsjett 2016	2015
0040	EF - OPPGRADERING SKOLER (BUDSJ)	3 869	6 364	5 000	2 647
0041	EF - NYTT INVENTAR SKOLER	7 982	9 246	5 000	754
0061	EF - NYTT INVENTAR BARNEHAGER	1 918	1 604	2 000	2 396
0063	EF - UTVIDELSE/OPPGRAD BARNEHAGER	1 164	1 074	1 000	1 449
0080	EF - HELSE- OG OMSORGSBYGG	1 104	2 002	1 500	4 225
0104	EF - SELVBETJENTE BIBLIOTEK	843	1 000	500	
0112	EF - FLYKTNINGKONTOR I VIKENBYGGET	906	666	-	46
0113	EF - VARME HAUGSBYGD/VANG SKOLER	298	500	5 000	
0114	EF - VARMESYSTEM PÅ RÅDHUSET	1 132	1 953	2 500	
0115	EF - ENERGI, INNEKLIMA, OVERVÅKNING (BUDSJ)	1 392	4 067	5 200	5 258
0122	EF - KJØLEANLEGG HFS. OMS.SENTER	760	1 500	3 000	
0123	EF - SIKRING AV ADM.BYGG	1 328	1 000	1 000	
0126	EF - MIGRASJON/SMITTEVERN KONTOR STORGT 11/13	1 498	788	-	
0141	FELLESRÅDET - KIRKEBYGG	16	1 400	1 400	3 514
0152	FELLESRÅDET - GJENOPPBYGGING HØNEFOSS KIRKE	44 300	44 300	-	
0170	EF - OPPGRADERING KOMMUNALE BOLIGER	218	683	-	1 473
0227	EF - KREMATORIET	515	646	400	189
0244	EF - REHABILITERING SCHJONGSHALLEN	137	137	3 000	12 789
0247	EF - GRUNNEIENDOMMER OG SKOGER	661	775	-	225
0249	EF - OMBYGGING MOTTAK NAV	1 698	1 698	1 050	
0251	EF - CARPORT HJEMMETJENESTEN	449	1 000	1 000	
0252	EF - KJØP AV HVELVEN 85 UNDERETASJEN	6 310	6 000	6 000	
0432	BYFORNYELSE/INFRASTRUKTUR	45	1 209	-	35
0500	BRR - BILER OG REDNINGSVERKTØY	4 893	4 681	4 750	1 642
0501	MASKINPARK	3 722	3 923	3 600	4 777
0700	DATAUTSTYR	5 996	7 258	7 100	11 059
0710	HELSE - PILOTPROSJEKT VELFERDSTEKNOLOGI	1 206	2 000	2 000	
0720	HELSEOMRÅDENE PÅKOSTNING OG UTSTYR	4 189	4 662	3 800	1 284
0731	IKT-INVESTERINGER PÅ TEKNISKE OMRÅDER	262	300	300	
0751/0707	IKT - PC I UNGDOMSSKOLEN	3 627	3 498	3 000	5 502
0787	WEBOVERFØRING KS- OG FS-MØTER	547	547	-	
10001	ULLERÅL SKOLE REHABILITERING/UTBYGGING	1 309	2 903	2 000	464
10002	HOV UNGDOMSSKOLE REHAB/NYBYGG	35	-	-	133
10003	SOKNA SKOLE TOTALRENOVERING	32 911	34 946	37 000	28 438
10004	NY HØNEFOSS BARNESKOLE SYD	15 958	31 945	36 500	41 216
10005	UTVIDELSE HERADSBYGDA BARNEHAGE	16 712	16 644	17 000	1 656
10006	HERADSBYGDA OMSORGSSENTER NYE OMSORGSBOLI	97	1 513	12 000	687
10007	OMSORGSBOLIGER (FORELDREKONSEPT)	150	551	3 000	50
10008	HOV ALLÉ OMSORGSBOLIGER	646	1 518	-	682
10014	NYTT OMSORGSSENTER	-	-	1 000	
10015	NY LEGEVAKT	703	1 000	1 000	
10016	AUSTJORD DAGSENTER OMBYGGING	13 389	14 000	15 000	
10017	BIBRANNSTASJON NES I ÅDAL	313	500	500	
10018	BIBRANNSTASJON SOKNA	93	500	500	
10020	RØSHOLMSTRANDA REHABILITERING	3 976	4 687	5 000	313
10021	HJELPEMIDDELLAGER	1 301	1 000	-	
14000	SAMFERDSEL	-4 945	-1 147	14 000	4 786
15002	FELLESPROSJEKTER VA HØNEFOSS	26	26	-	105
15003	RENSEANLEGG, SANERING OG VANNFORSYNING NES I	10 149	4 198	-	21 701
15004	VANNVERK NES I ÅDAL	1 094	1 031	25 500	995
15005	SOKNA VANNVERK	15 629	18 576	11 700	724
15006	RINGERIKE VANNVERK	17 202	30 019	56 500	3 004
15007	NYTT SD-SYSTEM VANN OG AVLØP	2 391	6 300	2 500	3 759
15008	OVERFØRINGSLEDNINGER ÅSA - MONSERUD	9 169	14 000	28 000	2 095
15012	SANERING NYMOEN - HEN	28 941	33 742	26 200	5 010
15013	UTBYGGING MONSERUD RENSEANLEGG	11 066	29 234	29 000	15 666
15014	SANERING NES I ÅDAL ETAPPE 2	161	-	500	
15017	BRUTORGET OG ØYA KOMMUNAL ANDEL VA	1 883	1 900	-	108
15019	NYTT KAMMER HØYDEBASSENG TANDBERGMOEN	9 930	10 000	10 000	14
15020	EGGEMOEN VA-LØSNINGER	71	500	6 500	18
15022	BYPORTEN - RUNDKJØRING OG VA-ANLEGG	-2 209	-1 804	-	3 339
15023	HØNENGATA 18-20 VA-LØSNING	624	1 000	1 000	
15024	BOLIGUTBYGGING BENTERUD VA-LØSNINGER	334	2 000	2 000	
15029	SPREDTE AVLØP KLEKKEN	11	-	3 000	
15033	HSN CAMPUS BRANNVANN VA	4 422	1 634	-	
15034	GARANTISAKER VAR	2	-	-	
19000	UTSKIFTING VANNLEDNINGER 2016	4 578	4 636	4 000	3 707
19100	UTSKIFTING AVLØPSLEDNINGER 2016	3 368	4 600	4 000	3 255
19301/14003	VPI - KOMMUNALE VEIER 2016	13 299	15 030	15 000	3 669
19302	VPI - REHABILITERING AV VEIBRUER	3 747	11 700	11 700	
19401/14004	VPI - UTSKIFTING 2100 GATELYSPUNKTER DIVERSE TILTAK 2015	10 209	7 370	3 500	111
		-	-	-	3 475
	Sum investeringer i anleggsmidler	331 731	422 732	454 200	208 444

Ringerike kommune - Regnskap 2016

Balanseregnskapet

<u>EIENDELER</u>		REGNSKAP 2016	REGNSKAP 2015	REGNSKAP 2014	NOTE
A. ANLEGGSMIDLER		KAP. 2.2	4 113 699	3 758 513	3 463 153
FASTE EIENDOMMER OG ANLEGG	(2.27-2.29)	1 289 672	1 086 128	953 264	
UTSTYR, MASKINER OG TRANSPORTMIDLER	(2.24-2.26)	127 245	97 714	76 050	
UTLÅN	(2.22-2.23)	174 666	150 489	149 068	
AKSJER OG ANDELER	(2.21)	235 272	198 307	193 512	13
PENSJONSMIDLER	(2.20)	2 286 846	2 225 874	2 091 258	9
B. OMLØPSMIDLER		KAP. 2.1	831 707	617 829	592 798
KORTSIKTIGE FORDRINGER	(2.13-2.17)	143 372	118 381	120 591	
PREMIEAVVIK	(2.19)	153 766	157 357	197 570	9
AKSJER OG ANDELER	(2.18)	128 840	112 508	-	14
SERTIFIKATER	(2.12)	-	-	-	
OBLIGASJONER	(2.11)	8	10	12	14
KASSE, POSTGIRO, BANKINNSKUDD	(2.10)	405 722	229 573	274 625	
SUM EIENDELER (A + B)		4 945 407	4 376 342	4 055 951	
<u>EGENKAPITAL OG GJELD</u>					
C. EGENKAPITAL		KAP. 2.5	-205 387	-138 720	6 479
DISPOSISJONSFOND	(2.56-2.57)	-77 304	-30 889	-450	4
BUNDNE DRIFTSFOND	(2.51-2.52)	-65 915	-55 171	-33 484	4
UBUNDNE INVESTERINGSFOND	(2.53-2.54)	-138 745	-148 117	-22 227	4
BUNDNE INVESTERINGSFOND	(2.55)	-31 542	-39 027	-33 094	4
REGNSKAPSMESSIG MINDREFORBRUK	(2.5950)	-52 179	-36 361	-25 661	8
REGNSKAPSMESSIG MERFORBRUK	(2.5900)	-	-	27 680	8
UDISPONERT I INVESTERINGSREGNSKAP	(2.5960)	-	-	-121 182	8
UDEKKET I INVESTERINGSREGNSKAP	(2.5970)	-	-	-	8
LIKVIDITETSRESERVE	(2.5980)	-	-	-	8
KAPITALKONTO	(2.5990)	162 741	173 289	217 342	7
ENDRING AV REGNSKAPSPRINSIPP SOM PÅVIRKER AK (DRIFT)	(2.581)	-26 768	-26 768	-26 768	
ENDRING AV REGNSKAPSPRINSIPP SOM PÅVIRKER AK (INVESTERING)	(2.580)	24 325	24 325	24 325	
D. GJELD					
LANGSIKTIG GJELD		KAP. 2.4	-4 453 776	-3 994 267	-3 792 712
PENSJONSFORPLIKTELSE	(2.40)	-2 892 879	-2 790 783	-2 695 255	9
IHENDEHVEROBLIGASLÅN	(2.41-2.42)	-	-	-	
SERTIFIKATLÅN	(2.43-2.44)	-	-	-	
ANDRE LÅN	(2.45-2.49)	-1 560 897	-1 203 484	-1 097 457	12
KORTSIKTIG GJELD		KAP. 2.3	-286 244	-243 355	-269 719
KASSEKREDITTLÅN	(2.31)	-	-	-	
ANNEN KORTSIKTIG GJELD	(2.32-2.38)	-283 505	-237 154	-259 744	
PREMIEAVVIK	(2.39)	-2 739	-6 201	-9 975	9
SUM EGENKAPITAL OG GJELD (C + D)		-4 945 407	-4 376 342	-4 055 951	
E. MEMORIAKONTI					
MEMORIAKONTO		KAP. 2.9	-	-	-
UBRUKTE LÅNEMIDLER	(2.9100)	182 669	67 799	117 550	
ANDRE MEMORIAKONTI	(2.9200-2.9998)	-12 161	-12 161	-12 161	
MOTKONTO FOR MEMORIAKONTIENE	(2.9999)	-170 507	-55 637	-105 389	

Ringerike kommune - Regnskap 2016

Økonomisk oversikt - driftsregnskapet		REGULERT		OPPRINNELIG			
I hele 1000 kroner		REGNSKAP	BUDSJETT	BUDSJETT	REGNSKAP		
	KOSTRA-ART	2016	2016	2016	2015	NOTE	
BRUKERBETALINGER	SUM(600:619)	-66 949	-72 457	-72 343	-72 200	L3	
ANDRE SALGS- OG LEIEINNTEKTER	SUM(620:670)	-189 356	-170 801	-168 736	-175 046	L4	
OVERFØRINGER MED KRAV TIL MOTYTELSE	SUM(700:780)	-258 578	-253 463	-264 375	-267 148	L5	
RAMMETILSKUDD	SUM(800:809)	-724 237	-721 965	-721 965	-710 678	L6	
ANDRE STATLIGE OVERFØRINGER	SUM(810:829)	-127 231	-101 531	-72 783	-69 236	L7	
ANDRE OVERFØRINGER	SUM(830:850;880;890)	-5 001	-	-	-1 394	L8	
INNTEKTS- OG FORMUESKATT	SUM(870:873)	-741 382	-714 850	-714 200	-674 660	L9	
EIENDOMSSKATT	SUM(874:876)	-54 234	-54 400	-54 400	-54 079	L10	
ANDRE DIREKTE OG INDIREKTE SKATTER	SUM(877:879)	-339	-	-	-339	L11	
SUM DRIFTSINNTEKTER	SUM(L3:L11)	-2 167 306	-2 089 466	-2 068 802	-2 024 779	L12	3
LØNNSUTGIFTER	SUM(010:089;160:165)	1 058 457	1 048 626	1 044 437	995 237	L14	
SOSIALE UTGIFTER	SUM(090:099)	289 693	310 465	304 018	283 546	L15	
KJØP AV VARER OG TJENESTER SOM INNGÅR I KOMMUNENS TJENESTEPRODUKSJON	SUM(100:285)						
	SUM(160:165)	338 819	310 214	280 672	290 931	L16	
KJØP AV TJENESTER SOM ERSTATTER KOMMUNAL TJENESTEPRODUKSJON	SUM(300:380)	216 664	218 291	203 891	203 743	L17	
OVERFØRINGER	SUM(400:490)	157 758	148 827	173 279	149 971	L18	
AVSKRIVNINGER	590	62 750	60 000	60 000	56 956	L19	20
FORDELTE UTGIFTER	NEG(690)+(290-790)	-42 429	-38 014	-41 602	-43 626	L20	
SUM DRIFTSUTGIFTER	SUM(L14:L20)	2 081 713	2 058 409	2 024 694	1 936 757	L21	
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	L12-L21	-85 593	-31 057	-44 107	-88 022	L23	
RENTEINTEKTER OG UTBYTTE	SUM(900:905)	-26 468	-25 417	-22 167	-28 122	L24	
GEVINST FINANSIELLE INSTRUM	909	-5 689	-5 000	-5 000	-632	L25	
MOTTATTE AVDRAG PÅ UTLÅN	920	-1 080	-773	-773	-507	L26	
SUM EKSTERNE FINANSINNTEKTER	SUM(L25:L26)	-33 237	-31 190	-27 940	-29 261	L27	
RENTEUTGIFTER OG LÅNEOMKOSTNINGER	500	30 520	33 506	33 506	31 179	L28	
TAP FINANSIELLE INSTRUM	509	8	-	-	28	L29	
AVDRAG PÅ LÅN	510	53 152	53 000	53 000	50 502	L30	
UTLÅN	520	952	1 000	1 000	1 021	L31	
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER	SUM(L29:L31)	84 631	87 506	87 506	82 729	L32	
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGS-TRANSASJONER	L27-L32	51 394	56 316	59 566	53 469	L34	
MOTPOST AVSKRIVNINGER	590	-62 750	-60 000	-60 000	-56 956	L35	20
NETTO DRIFTSRESULTAT	L23+L34+L35	-96 949	-34 742	-44 542	-91 508		
BRUK AV TIDLIGERE ÅRS REGNSKAPSMESSIGE							
MINDREFORBRUK	930	-36 361	-36 361	-	-25 661	L38	8
BRUK AV DISPOSISJONSFOND	940	-	-5 000	-	-	L39	4
BRUK AV BUNDNE FOND	950	-33 359	-8 201	-5 201	-21 365	L40	4+21
BRUK AV LIKVIDITETSRESERVE	960	-	-	-	-	L41	8
SUM BRUK AV AVSETNINGER	SUM(L38:L41)	-69 721	-49 562	-5 201	-47 026	L42	
OVERFØRT TIL INVESTERINGSREGNSKAPET	570	1 827	2 000	500	1 004	L44	2+19
AVSATT TIL DEKNING AV TIDLIGERE ÅRS REGNSKAPSMESSIGE MERFORBRUK	530	-	-	-	27 680	L45	8
AVSATT TIL DISPOSISJONSFOND	540	68 561	68 561	39 000	30 439	L46	4
AVSATT TIL BUNDNE FOND	550	44 102	13 743	10 243	43 052	L47	4+6
AVSATT TIL LIKVIDITETSRESERVEN	560	-	-	-	-	L48	8
SUM AVSETNINGER	SUM(L44:L48)	114 490	84 304	49 743	102 174	L49	
REGNSKAPSMESSIG MINDREFORBRUK	L36+L42-L49	-52 179	-0	0	-36 361	L51	8

Ringerike kommune - Regnskap 2016

Økonomisk oversikt - investeringsregnskapet

	KOSTRA-ART	REGNSKAP 2016	REGULERT BUDSJETT 2016	OPPRINNELIG BUDSJETT 2016	REGNSKAP 2015	NOTE
SALG AV DRIFTSMIDLER OG FAST EIENDOM	SUM(660:670)	-8 384	-6 510	-	-2 201	
ANDRE SALGSINNTEKTER	SUM(600:650)	-2 501	-	-	-2 346	
OVERFØRINGER MED KRAV TIL MOTYTELSE	SUM(700:770,-729)	-5 471	-	-	-1 298	
KOMPENSASJON FOR MERVERDIavgIFT	SUM (729)	-32 014	-48 480	-48 480	-18 873	
STATLIGE OVERFØRINGER	SUM(800:810)	-	-	-	-	
ANDRE OVERFØRINGER	SUM(830:890)	-	-	-	-	
RENTEINNTEKTER OG UTBYTTE	SUM(900:905)	-28	-	-	-	
SUM INNTEKTER	SUM(L3:L8)	-48 398	-54 990	-48 480	-24 717	3
LØNNSUTGIFER	SUM(010:080;160:165)	473	-	-	551	
SOSIALE UTGIFER	SUM(090:099)	145	-	-	130	
KJØP AV VARER OG TJENESTER SOM INNGÅR I KOMMUNENS TJENESTEPRODUKSJON	SUM(100:285)- SUM(160:165)	264 559	377 032	447 800	192 393	
KJØP AV TJENESTER SOM ERSTATTER KOMMUNAL TJENESTEPRODUKSJON	SUM(300:380)	34	-	-	-	
OVERFØRINGER	SUM(400:490)	58 371	27 700	3 400	22 507	
RENTEUTGIFER OG OMKOSTNINGER	500	71	-	-	78	
FORDELTE UTGIFER	690+(290-790)	-	-	-	-	
SUM UTGIFER	SUM(L11:L17)	323 653	404 732	451 200	215 660	
AVDRAG PÅ LÅN	510	29 436	9 397	7 700	8 471	
UTLÅN	520	45 805	53 000	38 000	14 394	
KJØP AV AKSIER OG ANDELER	529	36 965	36 947	13 100	4 794	7
DEKNING AV TIDLIGERE ÅRS UDEKKET	530	-	-	-	-	8
AVSATT TIL UBUNDNE INVESTERINGSFOND	548	8 166	8 166	-	130 684	4
AVSATT TIL BUNDNE FOND	550	15 302	500	500	10 286	4
AVSATT TIL LIKVIDITETSRESERVEN	560	-	-	-	-	8
SUM FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	SUM(L20:L26)	135 674	108 010	59 300	168 629	
FINANSIERINGSBEHOV	L18+L27-L9	410 929	457 752	462 020	359 572	
BRUK AV LÅN	910	-325 130	-406 427	-440 720	-214 751	7+19
MOTTATTE AVDRAG PÅ UTLÅN	920	-21 500	-6 556	-4 900	-13 487	
SALG AV AKSIER OG ANDELER	929	-	-	-	-	7+13
BRUK AV TIDLIGERE ÅRS MINDREFORBRUK	930	-	-	-	-121 182	8
OVERFØRT FRA DRIFTSREGNSKAPET	970	-1 827	-2 000	-500	-1 004	2+19
BRUK AV DISPOSISJONSFOND	940	-22 147	-22 147	-	-	4
BRUK AV UBUNDNE INVESTERINGSFOND	948	-17 537	-17 822	-13 100	-4 794	4
BRUK AV BUNDNE FOND	950	-22 787	-2 800	-2 800	-4 353	4
BRUK AV LIKVIDITETSRESERVEN	960	-	-	-	-	8
SUM FINANSIERING	SUM(L30:L38)	-410 929	-457 752	-462 020	-359 572	
UDISPONERT	L28-L39	-	-	-	-	8+19

Note 1 - Regnskapsprinsipper

Regnskapet er utarbeidet i henhold til bestemmelser i kommuneloven, forskrifter og god kommunal regnskapsskikk, og består av driftsregnskap, investeringsregnskap, balanseregnskap, økonomiske oversikter og noter.

Regnskapsforskriften inneholder regler for pliktige noter til regnskapet. Noter skal bidra til å øke regnskapsbrukerens forståelse av regnskapet og hjelpe brukeren til å vurdere regnskapet. Videre inneholder kommunal regnskapsstandard (KRS) nr 6 *Noter og årsberetning* ytterligere noter som anses nødvendig for at regnskapet skal være avlagt i henhold til god kommunal regnskapsskikk.

Regnskapsprinsipper

All tilgang og bruk av midler i løpet av året som vedrører kommunen fremgår av driftsregnskapet eller investeringsregnskapet. Regnskapsføring av tilgang og bruk av midler bare i balanseregnskapet gjøres ikke.

Alle utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger er regnskapsført brutto. Dette gjelder også interne finansieringstransaksjoner. Alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i året er tatt med i årsregnskapet, enten de er betalt eller ikke. For lån er kun den delen av lånet som faktisk er brukt i løpet av året ført i investeringsregnskapet. Den delen som ikke er brukt, er registrert som memoriapost. I den grad enkelte utgifter, utbetalinger, inntekter eller innbetalinger ikke kan fastsettes eksakt ved tidspunktet for regnskapsavleggelsen, registreres et anslått beløp i årsregnskapet.

Klassifisering av anleggsmidler og omløpsmidler

Eiendeler som er bestemt til varig eie eller bruk er i balanseregnskapet klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler.

Fordringer klassifiseres som omløpsmidler dersom de forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Videre er fordringer knyttet til egen vare- og tjenesteproduksjon samt markedsbaserte verdipapirer klassifisert som omløpsmidler, med mindre kommunen har foretatt investeringen ut fra næringspolitiske eller samfunnsmessige hensyn. I slike tilfeller er verdipapirene klassifisert som anleggsmidler.

Kommunen følger KRS nr 4 Avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet. Standarden har særlig betydning for skille mellom vedlikehold og påkostninger i forhold til anleggsmidler. Utgifter som påløper for å opprettholde anleggsmiddelets kvalitetsnivå utgiftføres i driftsregnskapet. Utgifter som representerer en standardheving av anleggsmiddelets utover standarden ved anskaffelsen utgiftføres i investeringsregnskapet og aktiveres på anleggsmiddelet i balansen.

Klassifisering av gjeld

Langsiktig gjeld er knyttet til formålene i kommunelovens § 50 med unntak av likviditetstrekkrettighet/likviditetslån jfr kl § 50 nr 5. All annen gjeld er kortsiktig gjeld. Neste års avdrag på utlån inngår i anleggsmidler og neste års avdrag på lån inngår i langsiktig gjeld.

Vurderingsregler

Omløpsmidler er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Markedsbaserte finansielle omløpsmidler er vurdert til virkelig verdi.

Utestående fordringer er vurdert til pålydende med fradrag for forventet tap.

Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives med like store årlige beløp over levetiden til anleggsmiddelet. Avskrivningene starter året etter anleggsmiddelet er anskaffet / tatt i bruk av virksomheten. Avskrivningsperiodene er i tråd med § 8 i forskrift om årsregnskap og årsberetning.

Anleggsmidler som har hatt verdifall som forventes ikke å være forbigående er nedskrevet til virkelig verdi i balansen.

Ved lånefinansiering av investeringer er ikke renteutgiftene lagt til anskaffelseskost.

Vurderingene for eiendeler gjelder tilsvarende for kortsiktig og langsiktig gjeld. Opptakskost utgjør gjeldspostens pålydende i norske kroner på det tidspunkt som gjelden oppstår. Låneomkostninger (gebyrer, provisjoner m.v.) samt over- og underkurs er finansutgifter og -inntekter. Over- og underkurs periodiseres over lånets løpetid som kortsiktig fordring/gjeld etter samme prinsipp som gjelder for obligasjoner som holdes til forfall.

Selvkostberegninger

Innenfor de rammer der selvkost er satt som den rettslige rammen for hva kommunen kan kreve av brukerbetaling beregner kommunen selvkost etter retningslinjer gitt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet i dokument H-3/14.

Merverdiavgiftsplikt og merverdiavgiftskompensasjon

Kommunen følger reglene i merverdiavgiftsloven for de tjenesteområdene som er omfattet av loven. For kommunens øvrige virksomhet krever kommunen merverdiavgiftskompensasjon. Mottatt kompensasjon for betalt merverdiavgift er finansiert av kommunen gjennom redusert statstilskudd i inntektssystemet for kommunesektoren.

Note 2 - Vesentlige poster og transaksjoner i regnskapet

Regnskapet for 2016 viser et netto driftsresultat/overskudd etter finansposter på 96,9 millioner kroner. Budsjettet netto driftsresultat i 2016 var på 34,7 millioner kroner. Overføring til investeringsregnskapet utgjør 1,8 million kroner og regnskapsmessig mindreforbruk for 2016 er på 52,179 millioner kroner.

Brutto driftsresultat er på 85,6 millioner kroner mot budsjettet 31 millioner kroner. Det vil bli gjort nærmere rede for avvik i forhold til budsjett for de ulike rammeområdene i rådmannens årsberetning.

Investeringsregnskapet gjøres opp i balanse.

Overføringer fra drifts- til investeringsregnskapet utgjør 1,8 millioner kroner. Av dette gjelder renteinntekter på bundne investeringsfond som i henhold til forskriftene skal inntektsføres i investeringsregnskapet 0,3 million kroner. Det er også overført 1,5 millioner kroner til investeringsregnskapet for å finansiere etableringen av flyktningekontor.

Avskrevet kundefordringer

Det er gjort en vurdering på de kundefordringene som kommunen med stor sikkerhet ikke får inn. Dette beløper seg til 1,114 million kroner og er avskrevet i 2016.

Kommunens likviditetssituasjon har bedret seg i løpet av 2016. Trekkrettigheten har ikke vært benyttet fordi likviditeten har vært bedre enn budsjettet. Dette skyldes hovedsakelig ekstra gunstig pensjonspremie i år og lavere investeringsfremdrift enn opprinnelig planlagt. Kommunen er fortsatt i en svak likviditetsstilling og lånefinansierer alle investeringer.

ROBEK

Ringerike kommune ble i juli 2016 meldt ut av ROBEK etter at regnskapet for 2015 ble godkjent av kommunestyret i juni 2016.

Note 3 - Endring i arbeidskapital

Del 1 Endring i arbeidskapital - bevilningsregnskapet			
		<u>2016</u>	<u>2015</u>
Anskaffelse av midler			
Inntekter driftsregnskapet	SUM(600:670;700:770;800:895)	-2 167 306 068,16	-2 024 779 255,35
Inntekter investeringsregnskapet	SUM(600:670;700:770;800:895)	-48 370 292,29	-24 717 342,19
Innbetalinger ved eksterne			
finanstransaksjoner	SUM(900:929)	-379 894 571,28	-257 498 698,64
Sum anskaffelse av midler		-2 595 570 931,73	-2 306 995 296,18
Anvendelse av midler			
Utgifter driftsregnskapet	SUM(010:285;300:480) -690	2 018 962 747,34	1 879 801 048,90
Utgifter investeringsregnskapet	SUM(010:285;300:480) -690	323 581 766,74	215 581 379,31
Utbetalinger ved eksterne			
finanstransaksjoner	SUM(500:529)	196 907 668,87	110 466 502,20
Sum anvendelse av midler		2 539 452 182,95	2 205 848 930,41
Anskaffelse - anvendelse av midler			
		-56 118 748,78	-101 146 365,77
Endring i ubrukte lånemidler	Bal: 2.91(Rt) - 2.91(Rt-1)	114 869 991,74	-49 751 251,58
Endring i arbeidskapital		170 988 740,52	51 395 114,19

Del 2 Endring i arbeidskapital balansen			
		<u>2016</u>	<u>2015</u>
Omløpsmidler			
2.1			
Endring kortsiktige fordringer	2.13 - 2.17	24 990 555,29	-2 209 620,55
Endring aksjer og andeler	2.18	16 331 633,70	112 508 339,91
Endring premieavvik	2.19	-3 591 299,00	-40 213 214,00
Endring sertifikater	2.12	-	-
Endring obligasjoner	2.11	-2 000,00	-2 000,00
Endring betalingsmidler	2.10	176 149 325,92	-45 052 566,05
Endring omløpsmidler		213 878 215,91	25 030 939,31
Kortsiktig gjeld			
2.3			
Endring kassekredittlån	2.31	-	-
Endring annen kortsiktig gjeld	2.32 - 2.38	-42 889 475,39	26 364 174,88
Endring premieavvik	2.39	-	-
Endring kortsiktig gjeld		-42 889 475,39	26 364 174,88

Endring i arbeidskapital 170 988 740,52 51 395 114,19

Ringerike kommune - Regnskap 2016

Note 4 - Avsetninger og bruk av avsetninger

	Beholdning 01.01.2016	Avsetninger	Bruk av fond i driftsregnskapet	Bruk av fond i inv. regnskapet	Beholdning 31.12.2016	Budsjettert avsetning/ bruk 2016			
						Avsetning		Bruk	
						Oppr. budsjet	Reg. budsjet	Oppr. budsjet	Reg. budsjet
Disposisjonsfond	30 889 129	68 561 404		-22 147 000	77 303 533	39 000 000	68 561 404		-27 147 000
- herav regnskapsskjema 1B	0	0			0				
Bundne driftsfond	55 171 332	44 102 374	-33 359 123		65 914 583	10 242 817	13 742 817	-8 001 083	-11 001 083
- herav regnskapsskjema 1B	55 171 332	44 102 374	-33 359 123		65 914 583	10 242 817	13 742 817	-5 201 083	-8 201 083
Ubundne investeringsfond	148 116 670	8 166 110		-17 537 380	138 745 400	0	8 166 110	-13 100 000	-17 821 897
Bundne investeringsfond	39 027 367	15 301 976		-22 787 481	31 541 863	500 000	500 000	0	0
Samlede avsetninger og bruk av avsetninger	273 204 498	136 131 864	-33 359 123	-62 471 861	313 505 379	49 742 817	90 970 331	-21 101 083	-55 969 980

Disposisjonsfond	Beholdning 01.01.2016	Avsetninger	Bruk av fond i regnskapet	Beholdning 31.12.2016
Disposisjonsfond	30 438 706	60 614 564	-22 147 000	68 906 270
Fossefondet - realkapital	0	7 612 841		7 612 841
Fossefondet - bufferkapital	0	334 000		334 000
Krisesenteret	450 423			450 423
Samlede avsetninger og bruk av avsetninger	30 889 129	68 561 404	-22 147 000	77 303 533

Bundne driftsfond	Beholdning 01.01.2016	Avsetninger	Bruk av fond i driftsregnskapet	Beholdning 31.12.2016
Øremerkede tilskudd	22 315 651	20 259 914	-22 175 311	20 400 254
Gavefond	385 795	312 222	-385 795	312 222
Gavemidler	4 722 011	6 534 887	-4 722 011	6 534 887
Midler kommunale samarbeid	1 694 995	1 778 407	-1 694 995	1 778 407
Næringsfond (kraftfond)	10 345 638	469 798	-3 563 927	7 251 510
Fond skogavgift	75 843	106 640	-66 584	115 900
Viltfond	750 501	765 529	-750 501	765 529
Selvkostfond	14 880 898	13 874 977		28 755 875
Samlede avsetninger og bruk av avsetninger	55 171 332	44 102 374	-33 359 123	65 914 583

Ubundne investeringsfond	Beholdning 01.01.2016	Avsetninger	Bruk av fond i inv. regnskapet	Beholdning 31.12.2016
Ubundet investeringsfond	27 019 270	8 166 110	-17 537 380	17 648 000
Fossefondet	121 097 400			121 097 400
Samlede avsetninger og bruk av avsetninger	148 116 670	8 166 110	-17 537 380	138 745 400

Bundne investeringsfond	Beholdning 01.01.2016	Avsetninger	Bruk av fond i inv. Regnskapet	Beholdning 31.12.2016
Andre bundne Inv. fond	65 121			65 121
Oppgradering kommunens hytter	149 157			149 157
Tilstandsrapport - prosjektnr 0116	240 000			240 000
Spilllemiddelprosjekter	98 656			98 656
Næringsfond - hjemfallsfond	13 347 942	306 126		13 654 068
Frikjøp parkering	791 811	10 880		802 691
Tilfuktsrom	141 506	1 944		143 450
Elveforbygningsfond	21 734			21 734
Ekstraordinære avdrag Husbanker	23 632 297	14 975 273	-22 787 481	15 820 089
Tap avsatt Husbanken	539 143	7 753		546 895
Samlede avsetninger og bruk av avsetninger	39 027 367	15 301 976	-22 787 481	31 541 863

Note 5 – Betingede forhold og hendelser etter balansedagen

Hønen gård

Ringerike kommune har i 2016 betalt kr 1 276 150 til Blindeforbundet for beboer fra Hitra kommune. Høyesterett har avsagt dom i en lignende sak i 2017, og dette medfører at det er stor sannsynlighet for at Ringerike kommune må ettergi det vi har utestående hos de kommunene hvor vi har forskuttet oppholdsbetaling og viderefakturert opprinnelig kommune. Vi ser at vi må ettergi 4,3 millioner kroner i 2017 dersom dommen i Høyesterett skaper rettspresidens for våre saker.

Note 6 - Endring av prinsipper, estimater og retting av tidl. års feil

Opptjent, ikke utbetalt lønn pr 31.12

Som følge av anordningsprinsippet avsettes det ved årsoppgjøret opptjent, ikke utbetalt lønn pr 31.12. Avsetning i 2016 utgjør 14,2 millioner kroner (inkl. arbeidsgiveravgift), noe som er noe høyere enn avsetningen pr 31.12.2015.

Note 7 - Kapitalkonto

	DEBET	KREDIT
INNGÅENDE BALANSE		(173 289 033,75)
Salg av fast eiendom og anlegg		
Av- og nedskrivning av fast eiendom og anlegg	45 672 971,20	
Aktivisering av fast eiendom og anlegg		249 216 257,99
Oppskrivning av fast eiendom og anlegg		
Salg av utstyr, maskiner og transportmidler		
Av- og nedskrivning av utstyr, maskiner, transp.m.	20 416 133,41	
Oppskrivning av utstyr, maskiner, transp.m.		
Aktivisering av utstyr, maskiner og transportmidler		49 916 726,48
Salg av aksjer og andeler		
Gevinst/tap ved salg		
Nedskrivning av aksjer og andeler		
Kjøp av aksjer og andeler		36 964 968,00
Oppskrivning av aksjer og andeler		
Aktivisering av pensjonsmidler KLP		102 525 626,00
Aktivisering av pensjonsmidler SPK	41 554 528,00	
Mottatte avdrag på utlån	77 581 143,73	
Av- og nedskrivning på utlån		
Utlån		46 756 758,48
Oppskrivning utlån		
Bruk av midler fra eksterne lån	325 130 008,26	
Avdrag på eksterne lån		82 587 536,00
Endring pensjonsforpliktelser KLP	102 141 971,00	
Endring pensjonsforpliktelser SPK		5 117 740,00
Endring skyldig arb.g. avgift av netto pensj. Forpliktelse KLP		54 095,00
Endring skyldig arb.g. avgift av netto pensj. Forpliktelse SPK	5 136 149,00	
Urealisert valutatap		
Urealisert valutagevinst		
UTGÅENDE BALANSE	(162 741 030,43)	
Kontrollsum	399 890 674,20	399 890 674,20

Ringerike kommune, 9. februar 2016

Tore Isaksen
Tore Isaksen
Rådleder

Gyrid Lovli
Gyrid Lovli
Regnskapssejef/ kommunalsjef økonomi

Note 8 - Spesifikasjon over regnskapsmessig resultat

<u>FRA BALANSEN :</u>				
	Kapittel	Saldo 01.01	Saldo 31.12	Endring
Regnskapsmessig merforbruk drift	259.00	-	-	-
Regnskapsmessig mindreforbruk drift	259.50	36 361 404,12	52 179 272,44	15 817 868,32
Udisponert i investeringsregnskapet	259.65	-	-	-
Udekket i investeringsregnskapet	259.xx	-	-	-
SUM ENDRING REGNSKAPSMESSIG MERFORBRUK				15 817 868,32
<u>FRA DRIFT OG INVESTERING :</u>				
FRA DRIFTSREGNSKAPET				
	Arter			
Årets regnskapsmessige mindreforbruk	580	52 179 272,44		
Årets regnskapsmessige merforbruk	980	-		
Dekning av tidligere års underskudd*	530	-		
Tidligere års overskudd	930	<u>-36 361 404,12</u>		
SUM DIFF. DRIFT		15 817 868,32		15 817 868,32
FRA INVESTERINGSREGNSKAPET				
	Arter			
Årets regnskapsmessige mindreforbruk	580	-		
Årets regnskapsmessige merforbruk	980	-		
Dekning av tidligere års underskudd	530	-		
Disp tidligere års regnsk.m. underskudd	930	<u>-</u>		
SUM DIFF. INVESTERING		-		-
DIFFERANSE				-

Ringerike kommune - Regnskap 2016

Note 9 - Pensjonsforpliktelser

Hovedstørrelser fra aktuarberegning for 2016	SPK	KLP	TOTALT
1 Nåverdi av årets pensjonsopptjening (årets opptjening)	18 321 917	92 761 962	111 083 879
2 Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	11 539 683	97 616 909	109 156 592
3 Forventet avkastning på pensjonsmidlene	8 992 678	89 551 089	98 543 767
4 Administrasjonskostnader	634 816	7 372 627	8 007 443
5 Premieinnbetaling inkl adm.kostnader (forfalt premie)	23 872 282	125 759 827	149 632 109
6 Utbetalte pensjoner (utbetalinger)		76 810 601	76 810 601
5a Arb.avgift av arbeidsgivers andel av nr 5- 2 %	2 861 613	15 695 898	18 557 511
7 Påløpt pensjonsforpliktelse 01.01.16 (faktisk forpliktelse)	288 492 066	2 386 066 062	2 674 558 128
8 Estimert påløpt pensjonsforpliktelse 31.12.16	323 481 405	2 397 492 361	2 720 973 766
9 Estimert verdi av pensjonsmidler 31.12.16 (forventet)	271 297 785	1 954 576 565	2 225 874 350
10 Verdi av pensjonsmidler 01.01.16 (faktiske pensjonsmidler)	197 513 313	1 925 974 503	2 123 487 816
11 Estimatavvik forpliktelse 01.01.16	-34 989 339	-11 426 299	-46 415 638
12 Estimatavvik midler 01.01.16	73 784 472	28 602 062	102 386 534
Årets netto pensjonskostnad §13-1 nr c og §13-3 nr a			
1 Nåverdi av årets pensjonsopptjening	18 321 917	92 761 962	111 083 879
2 Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	11 539 683	97 616 909	109 156 592
3 Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-8 992 678	-89 551 089	-98 543 767
13 Netto pensjonskostnad eks adm.	20 868 921	100 827 782	121 696 703
Beregnet premieavvik §13-1 nr d og §13-4 nr a (evt b)			
5-4 Premieinnbetaling ekskl. administrasjonskostnader	23 237 466	118 387 200	141 624 666
13 Årets netto pensjonskostnad	-20 868 921	-100 827 782	-121 696 703
14 Premieavvik 2016	2 368 545	17 559 418	19 927 963
Sats for arbeidsgiveravgift	14,1 %	14,1 %	14,1 %
14a Arbeidsgiveravgift av premieavviket nr 14	333 965	2 475 878	2 809 843
Akkumulert og amortisert premieavvik §13-1 nr e og §13-4 nr c,d,e			
Akkumulert premieavvik 31.12.15	-5 434 707	137 911 320	132 476 613
15 Sum amortisert premieavvik - se tekst nedenfor	-665 686	20 706 919	20 041 233
15a Arbeidsgiveravgift av 15	-93 862	2 919 676	2 825 814
16 Akkumulert premieavvik 31.12.2016	-2 400 476	134 763 819	132 363 343
16a Arbeidsgiveravgift av 16	-338 467	19 001 698	18 663 231
Årets estimatavvik 2016 §13-3 nr c og d			
17 Estimatavvik forpliktelse	34 989 339	11 426 299	46 415 638
18 Estimatavvik pensjonsmidler	-73 784 472	-28 602 062	-102 386 534
19 Brutto estimatavvik	-38 795 133	-17 175 763	-55 970 896
Spesifisert pensjonsforpliktelse §13-1 nr a og e og §13-2 nr c og §13-4 nr d			
20 Påløpt pensjonsforpliktelse 31.12.2015	-323 481 405	-2 397 492 361	-2 720 973 766
1 Nåverdi av årets pensjonsopptjening	-18 321 917	-92 761 962	-111 083 879
2 Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	-11 539 683	-97 616 909	-109 156 592
6 Utbetalte pensjoner	-	76 810 601	76 810 601
21 Amortisert estimatavvik - forpliktelse 1/1 av linje 17	34 989 339	11 426 299	46 415 638
22 Estimert påløpt pensjonsforpliktelse 31.12.16 = UB	-318 353 665	-2 499 634 332	-2 817 987 997
Spesifiserte pensjonsmidler §13-1 nr a og e og §13-2 nr d og §13-4 nr d			
23 Verdi av pensjonsmidler 31.12.2015	271 297 785	1 954 576 565	2 225 874 350
3 Forventet avkastning på pensjonsmidlene	8 992 678	89 551 089	98 543 767
5-4 Premieinnbetaling ekskl. adm.kostnader	23 237 466	118 387 200	141 624 666
6 Utbetalte pensjoner	-	-76 810 601	-76 810 601
24 Amortisert estimatavvik - midler 1/1 av linje 18	-73 784 472	-28 602 062	-102 386 534
25 Estimert pensjonsmidler 31.12.2016 = UB	229 743 457	2 057 102 191	2 286 845 648
26 Netto balanseført pensjonsforpliktelse (før avgift)	-88 610 208	-442 532 141	-531 142 349
26a arbeidsgiveravgift av nto pensjonsforpliktelse	-12 494 039	-62 397 032	-74 891 071

Økonomiske forutsetninger:

Diskonteringsrente	4,00 %	4,00 %
Forventet lønnsvekst	2,97 %	2,97 %
Forventet G-regulering	2,97 %	2,97 %
Forventet pensjonsregulering		2,20 %
Forventet avkastning	4,30 %	4,60 %
Forholdstallet fra KMD	1,00 %	1,00 %

Premieavvik for årene 2002-2010 skal amortiseres med 1/15 av opprinnelig beløp for hvert år.

Premieavvik for 2011 og senere skal amortiseres med 1/10 av opprinnelig beløp for hvert år.

Premieavvik for 2014 og senere skal amortiseres med 1/7 av opprinnelig beløp for hvert år.

Estimatavvik skal fra og med 2011 amortiseres i sin helhet hvert år.

Note 10 - Garantiforpliktelser**Garantier gitt av kommunen – nedkvittert per 31.12.2016**

Garanti gitt til:	Org.nr.	Garantibeløp	Garantien utløper
IKA Kongsberg - interkommunalt arkiv	971 309 040	5 770 268	
Elvegata Borettslag	980 018 075	7 272 760	03.01.2028
Hov Gård Borettslag	882 008 622	14 440 320	01.07.2030
Småbarnsforeldrenes BH Hønefoss (Dalsbråten bh)	960 782 909	1 130 850	01.02.2022
Småbarnsforeldrenes BH Ringerike BA (Smeden bh)	966 877 960	1 728 000	01.04.2024
Kirkemoen Barnehage AL	957 127 223	56 000	01.11.2020
Hønefoss Foreldrelagsbarnehage BA (Blåbærskogen bh)	985 446 261	5 080 648	01.02.2034
Tolpinrud barnehage BA	987 215 895	8 965 885	01.03.2038
Hønefoss Arena AS (spillemidler)	911 941 899	40 950 000	01.01.2035
Idrettsforeningen Tyristubben	984 064 330	6 710 000	15.12.2038
Sum		92 104 731	
Garantier for ansattes lån:			
Antall garantier		0	
Sum		0	
<i>Herav garanti for adm. sjefen</i>		0	
Garantier kommunale regnskapsenheter og foretak:			
Sum		0	
Totalt garantibeløp alle garantier		92 104 731	

Kommunen har i løpet av regnskapsåret ikke måttet innfri noen garantier.

Note 11 - Fordringer og gjeld til kommunale foretak (KF) og samarbeid etter KL § 27

Kommunen har ingen kommunale foretak eller samarbeid etter KL § 27 i 2016.

Note 12 - Langsiktig gjeld**Gjeldsforpliktelse, type gjeld og fordeling mellom långivere**

	Balanskonto	Regnskapsåret	Forrige regnskapsår	Gjenværende løpetid
Kommunens samlede lånegjeld per 31.12	2.45-2.49	1 560 896 538	1 203 484 074	17,47
<i>Fordelt på følgende kreditorer og lån:</i>				
KLP Kommunekreditt, fast rente 4,48 %	2453551300	95 008 545	104 509 400	11
KLP Kommunekreditt, fast rente 4,98 %	2453551301	39 123 060	41 237 820	19
KLP Kommunekreditt, fast rente 4,27 %	2453551302	40 520 000	42 546 000	20
KLP Kommunekreditt, fast rente 1,94 %	2453551303	72 275 200	75 417 600	23
KLP Kommunekreditt, fast rente 1,45 %	2453551304	120 250 000	126 750 000	19
KLP Kommunekreditt, flytende rente	2453551305	161 000 000	-	20
SUM KLP KOMMUNEKREDDITT		528 176 805	390 460 820	18,49
Kommunalbanken fast rente 1,95 %	2453551400	111 034 500	122 137 950	10
Kommunalbanken flytende rente	2453551401	153 202 035	153 202 035	10
Kommunalbanken flytende rente	2453551402	69 791 760	76 770 940	10
Kommunalbanken flytende rente	2453551403	34 858 850	37 540 300	13
Kommunalbanken flytende rente	2453551404	56 322 840	59 287 200	19
Kommunalbanken flytende rente	2453551405	66 072 320	69 295 360	21
Kommunalbanken fast rente 3,86 %	2453551406	81 553 690	86 496 350	17
Kommunalbanken fast rente 1,78 %	2453551407	244 000 000	-	20
SUM KOMMUNALBANKEN		816 835 995	604 730 135	15,32
Husbanken startlån, flytende rente	2453951001	6 742 629	7 324 794	11
Husbanken startlån, fast rente 4,4 %	2453951003	8 085 874	8 561 926	13
Husbanken startlån, fast rente 1,985 %	2453951004	8 148 361	8 669 629	14
Husbanken startlån, flytende rente	2453951005	11 512 649	12 333 244	13
Husbanken startlån, fast rente 1,985 %	2453951006	19 540 039	20 420 036	19
Husbanken startlån, fast rente 4,2 %	2453951007	21 497 922	22 196 430	20
Husbanken startlån, flytende rente	2453951008	-	6 856 693	0
Husbanken startlån, flytende rente	2453951009	7 487 221	7 793 385	21
Husbanken startlån, flytende rente	2453951010	10 940 115	23 809 008	21
Husbanken startlån, flytende rente	2453951011	27 114 171	28 367 265	22
Husbanken startlån, flytende rente	2453951014	26 457 105	27 218 549	28
Husbanken startlån, flytende rente	2453951015	33 819 229	34 742 160	29
Husbanken startlån, flytende rente	2453951016	34 538 423	-	30
SUM HUSBANKEN STARTLÅN		215 883 738	208 293 119	23,09

Avdrag på gjeld

	Opprinnelig budsjett	Regulert budsjett	Regnskapsåret	Forrige år
Bokført avdrag på investeringsgjeld i driftsregnskapet	53 000 000	53 000 000	53 151 588	50 502 425
Beregnet minste lovlige avdrag			50 360 532	49 327 680
Differanse			2 791 056	1 174 745
Bokført avdrag på investeringsgjeld i investeringsregnskapet*			2 026 567	85 000

Beregning av minimumsavdrag iht Kommunelovens § 50 nr 7 utgjør kr 50 360 532 etter forenklet beregningsmetode. I driftsregnskapet for 2016 er det utgiftsført låneavdrag iht lovens krav til minste avdrag.

*KS-sak 69/16 (kr 1 696 567) og salg nr 16 i KS-sak 41/12 (kr 330 000).

Ringerike kommune - Regnskap 2016

Note 13 - Oversikt over aksjer og andeler pr 31.12.2016

Balansepost	Org.nr		Antall	Kurs	Bokført verdi
22155010000	938 708 606	Egenkapitalinnskudd KLP			59 267 352,00
221550		LIVSFORSIKRINGER MV.			59 267 352,00
2211521000	976 957 628	Ringerikskraft AS	730		116 604 973,00
2211521001	985 731 098	Buskerud kommunerevisjon IKS - grunninnskudd			146 000,00
2211521002	910 568 183	Biblioteksentralen AL - 25 andeler	25		22,00
2211521003	966 494 816	Hadeland og Ringerike avfallsselskap AS	1 776	1 000,00	1 776 000,00
2211521004	992 568 720	Ringeriksbadet AS	4 000	1 000,00	4 000 000,00
2211521005	993 822 108	Ringeriksbadet IKS - andel			100 000,00
2211521006	987 066 857	Vestviken 110 IKS - andel			249 775,00
221152		SELVSTENDIGE KOMMUNEFORETAK			122 876 770,00
2212001000	911 750 961	Norske skogindustrier ASA	1		17 085,00
2212001002	959 079 420	A/L Ringerike kornsilo - 126 andeler	126		26,00
2212001003	948 321 475	Ringbø BBL	70		9 600,00
2212001004	970 102 302	A/L Tyrstrand vannverk inkl hovedledn.			250 000,00
2212001005	970 102 302	A/L Tyrstrand vannverk, stikkledning			5 100,00
2212001006	984 475 764	Veien Kulturminnepark	40	100 000,00	4 000 000,00
2212001007	965 102 671	Menove AS	280	15 000,00	4 200 000,00
2212001008	927 580 128	Modum industri AS (fra 1972)	1	1,00	1,00
2212001009	929 982 894	A/L Ringerike Boligstiftelse			50 000,00
2212001010	965 987 754	Ringkollstua A/S	4 622		2 530 340,00
2212001011	994 987 623	Ringerike utvikling AS	120	1 000,00	120 000,00
2212001013	976 590 481	Stiftelsen Kistefos-Museet - grunnkapital			30 000,00
2212001014	990 262 187	Ringerike kultureiendom	22 608	450,13	10 176 511,00
2212001015	981 083 628	Hønefoss Arena AS (tidl. Flerbrukshallen AS)	900	10 000,00	9 000 000,00
2212001016	988 983 772	Pan Innovasjon AS	72	4 018,00	289 296,00
2212001017	914 286 204	Fossveien 7-9 AS	Alle		22 449 485,00
221200		PRIVATE FORETAK MED BEGRENSET ANSVAR			53 127 444,00
2.21		SUM AKSJER OG ANDELER (ANLEGGSMIDDEL)			235 271 566,00

Det er betalt 5.888.972 kr i egenkapitalinnskudd til KLP i 2016.

Det er betalt 1.700.000 kr i egenkapitalinnskudd til Ringkollstua AS i 2016.

Ringerike kommune har en eierandel i IKA Kongsberg - Interkommunalt arkiv for Buskerud, Vestfold og Telemark IKS på 3,25 pst. De enkelte kommunene hefter med hele sin formue for sin aktuelle andel av selskapets samlede forpliktelser.

Note 14 - Finansielle omløpsmidler

	Bokført verdi pr 31.12.2016	Årets verdiendring	Anskaffelseskost
De norske bykredittforeninger *	8 000	-2 000,-	21 000
Sum	8 000	-2 000,-	21 000

*) Avtale inngått mellom Ringerike kommune og De norske bykredittforeninger 15.01.1988. I hht avtalen skal det skje en gradvis nedbetaling med siste forfall 15.11.2020. Nedbetalingen styres av Sparebank1.

Årets verdiendring er forskjellen mellom bokført verdi pr 01.01 og pr 31.12 i regnskapsåret. Dette beløpet er ikke ført i driftsregnskapet med resultatvirkning i 2016.

I forbindelse med forvaltning av «Fossefondet» er det pr 31.12.2016 investert i følgende finansielle omløpsmidler:

Verdipapirnavn:	Beholdning (ant andeler)	Anskaffelses- kost	Bokført verdi 31.12.2016	Urealisert gevinst/tap
Pengemarkedsfond				
PLUSS LIKVIDITET II	14 728,59	14 855 597	15 042 310	186 713
HOLBERG LIKVIDITET	99 674,56	10 183 270	10 122 401	-60 869
ALFRED BERG PENGEMARKED	69 776,74	7 162 007	7 174 787	12 779
Obligasjonsfond				
HOLBERG KREDITT	76 684,62	7 491 297	7 822 253	330 956
DNB OBLIGASJON (III)	1 352,69	14 197 851	13 734 745	-463 106
DNB HIGH YIELD	7 756,83	8 089 817	7 976 930	-112 887
ALFRED BERG KORT OBLIGASJON	141 978,11	14 177 993	14 299 098	121 106
Aksjefond - Internasjonale aksjer				
NORDEA STABILE AKSJER GLOBAL	6 129,89	12 650 000	13 867 031	1 217 031
CARNEGIE WORLD WIDE ETISK	4 280,9	7 900 000	7 950 223	50 223
ROBECO GLOBAL CONSERV. EQUITIES D	3 600,57	6 200 000	6 269 571	69 571
NORDEA STABLE EMERGING MARKETS EQ	5 297,54	2 800 000	2 781 898	-18 102
FRANKL EUR GR FND A (ACC) NOK H-1	446 827,78	4 400 000	4 785 526	385 526
MIRAE ASSET ASIA GR CONSUMER EQ F	25 240,49	2 650 000	2 447 695	-202 305
KLP AKSJEGLOBAL INDEKS III	428,13	736 005	857 205	121 200
Aksjefond - Norske aksjer				
NORDEA NORGE VERDI	517,75	4 100 000	4 938 599	838 599
Alfred Berg Aktiv	3 356,81	4 009 851	4 402 957	393 107
Danske Invest Norge II	436,48	3 800 000	4 366 745	566 745
SUM		125 403 688	128 839 974	3 436 286

I tillegg er det i forbindelse med Fossefondet den 31.12.2016 innestående 262.844 kr på klientkonto hos DNB.

Anskaffelseskost viser hva det ble betalt for omløpsmiddelet da det ble kjøpt.

Note 15 - Salg av finansielle anleggsmidler

Det ble ikke solgt finansielle anleggsmidler i 2016.

Note 16 - Vesentlige forpliktelser

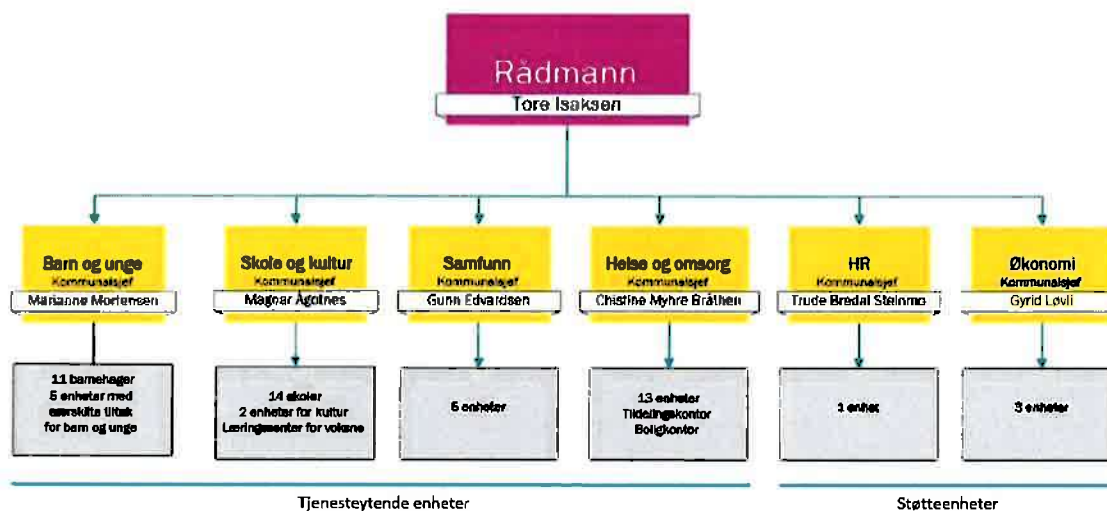
	Årlig drifts- utgift	Avtalen utløper
Leasingavtaler bil:		
Leasingavtale transportmidler - Autolease	4 601 376	Ulike - fra 1 til 5 år
Leasingavtale transportmidler - Leaseplan	711 000	Ulike - fra 3 til 20 mnd
(driftsutgift viser leasingkostnad (avskr og rente), i tillegg kommer utgifter ved bruk av bilene som f.eks bensin, service o.a)		
Leiekontrakter:		
Storgt 11-13 (inkl mva og fellesutg)	6 270 908	31.12.2017
Storgt 11-13 - Aurora (inkl. mva og fellesutg)	492 840	01.05.2024
Storgt 11-13 - Migrasjons-/ Smittevernkontor	306 841	31.12.2022
Ringerike Boligstiftelse (inkl. mva)	68 366 460	Løpende
AS Ringerike Meieris eiendomsselskap - Hjelpemiddellageret (uten mva - inkl. fellesutg)	248 756	Løpende - 6 md oppsigelse
Aslaksrud Eiendom AS - Musikkskole (inkl mva og	1 078 248	30.08.2026
Aslaksrud Eiendom AS - IT avdeling (inkl mva og	918 984	31.12.2029
Schongslunden Næring AS - Læringscenter for voksne (inkl mva og fellesutg)	2 070 285	31.01.2030
HBK toppfotball AS - Læringscenteret for voksne (inkl mva)	250 000	31.01.2030
Honerud gård	301 935	01.07.2018
Hensmoveien 20 (inkl. mva)	1 330 036	31.12.2017
Tyrstrand helsestasjon (uten mva)	140 840	Løpende
Sentrumskvartalet, kultursal (inkl. mva)	178 125	30.09.2025 Beløpet ekskl. mva for hele perioden ble forhåndsbetalt i
Legevakt (inkl. mva)	508 707	15.11.2019
Follum (inkl. mva - m/kantine og uteområde)	5 013 584	31.08.2022
Follum stab 2. etg (inkl. mva)	240 000	31.12.2018
Follum - Hjemmesykepleie (inkl. mva)	550 884	31.12.2017
Hønefoss Arena AS (inkl. mva)	6 736 500	Løpende

Note 17 – Organisering av kommunens virksomhet

1. Kommunens organisering

Ringerike kommune er organisert i en tonivå-modell med enhetsledere som rapporterer til kommunalsjefene.

Tore Isaksen tiltrådte som rådmann 1. januar 2014. Per 1.1.2017 hadde kommunen følgende organisering:

2. Styringsprinsipper

Rådmannen og kommunalsjefene utgjør kommunens øverste administrative ledelse. Virksomhetene opptrer innenfor de rammer som trekkes opp, enten gjennom årlige budsjettvedtak eller gjennom delegasjon av myndighet fra rådmannen. Støtteenhetene utfører støttefunksjoner overfor toppledelsen og virksomhetene, men har også selvstendige oppgaver overfor publikum.

3. Tjenester løst av andre

- Renovasjonstjenestene leveres av HRA – Hadeland og Ringerike Avfallsselskap AS.
- I kommunen er det 21 private barnehager.
- Snøbrøyting av veier med kommunalt ansvar utføres delvis av private entreprenører.
- Kommunen kjøper enkelte institusjonsplasser fra andre innen helse- og omsorgssektoren.
- Vaskeritjenester kjøpes fra Menova.
- Det kjøpes advokattjenester i forbindelse med barnevern.
- Kommunen kjøper også tjenester fra interkommunale samarbeid (IS og IKS): Søndre Buskerud 110-sentral (brann og redning), IKA Kongsberg (arkiv) og Buskerud kommunerevisjon.
- Legevakten, Ringerike kriesenter og Ringerike brannvesen er organisert som kommunale samarbeid med Ringerike som vertskommune.

Note 18**Årsverk og likestilling**

Kjønnsfordeling	31.12.16	31.12.15	31.12.14	31.12.13
Antall årsverk	1763	1715	1751	1854
Antall ansatte	2380	2232	2245	2254
Antall kvinner	1847	1787	1811	1832
Prosentvis andel kvinner	78 %	80 %	81 %	81 %
Antall menn	533	445	435	422
Prosentvis andel menn	22 %	20 %	19 %	19 %
Antall kvinner i høyere stillinger	6	5	10	7
%-andel kvinner i høyere stillinger	67 %	62 %	62 %	54 %
Antall menn i høyere stillinger	3	3	6	6
%-andel menn i høyere stillinger	33 %	38 %	38 %	46 %

Høyere stillinger = kommuneoverlegen, kommuneadvokaten, kommunalsjefer og rådmann

Fordeling heltid/deltid

Kjønnsfordeling deltid	31.12.16	31.12.15	31.12.14	31.12.13
Antall ansatte i deltidsstillinger	1250	1300	1360	1215
Antall kvinner i deltidsstillinger	1094	1127	1188	1094
%-andel kvinner i deltidsstillinger	88 %	87 %	87 %	90 %
Antall menn i deltidsstillinger	156	173	172	121
%-andel menn i deltidsstillinger	12 %	13 %	13 %	10 %

Godtgjørelse til administrasjonssjef og ordfører

<i>(beløp i hele kroner)</i>	2016	2015	2014	2013
Rådmannens årslønn	1 210 000	1 160 000	1 100 000	1 040 000
Ordførerens godtgjørelse	906 928	585 000	585 000	585 000

Revisjonshonorar

<i>(beløp i hele kroner)</i>	2016	2015	2014	2013
Regnskapsrevisjon	500 000	355 000	330 000	333 000
Forvaltningsrevisjon	470 500	435 000	602 000	624 000
Annen bistand	885 500	800 000	598 000	553 000
Sum	1 855 000	1 590 000	1 530 000	1 510 000

Note 19 - Investeringer i nybygg og nyanlegg

UTVALG AV PROSJEKTER I INVESTERINGSREGNSKAPET 2016

Ikke rentable investeringer				
PROSJEKT	TEKST	REGULERT BUDSJETT	REGNSKAP	BUDSJETT AVVIK
0040	EF - OPPGRADERING SKOLER (BUDSJ)	6 363 891	3 869 496	2 494 395,00
0041	EF - NYTT INVENTAR SKOLER	9 245 552	7 981 626	1 263 926,00
0061	EF - NYTT INVENTAR BARNEHAGER	1 603 765	1 918 176	(314 411,00)
0063	EF - UTVIDELSE/OPPGRAD BARNEHAGER	1 074 272	1 164 324	(90 052,00)
0080	EF - HELSE- OG OMSORGSBYGG	2 002 147	1 103 758	898 389,00
0104	EF - SELVBETJENTE BIBLIOTEK	1 000 000	843 104	156 896,00
0112	EF - FLYKTNINGKONTOR I VIKENBYGGET	666 226	905 527	(239 301,00)
0114	EF - VARMESYSTEM PÅ RÅDHUSET	1 952 521	1 132 240	820 281,00
0115	EF - ENERGI, INNEKLIMA, OVERVÅKNING (BUDSJ)	4 066 751	1 391 740	2 675 011,00
0122	EF - KJØLEANLEGG HFS. OMS.SENTER	1 500 000	759 873	740 127,00
0123	EF - SIKRING AV ADM.BYGG	1 000 000	1 327 804	(327 804,00)
0126	EF - MIGRASJON/SMITTEVERN KONTOR STORGT 11/13	788 000	1 498 482	(710 482,00)
0152	FELLESRÅDET - GJENOPPBYGGING HØNEFOSS KIRKE	44 300 000	44 300 000	-
0249	EF - OMBYGGING MOTTAK NAV	1 698 032	1 698 032	-
0252	EF - KJØP AV HVELVEN 85 UNDERETASJEN	6 000 000	6 309 873	(309 873,00)
0500	BRR - BILER OG REDNINGSVERKTØY	4 681 323	4 893 416	(212 093,00)
0501	MASKINPARK	3 923 436	3 722 348	201 088,00
0700	DATAUTSTYR	7 258 306	5 996 194	1 262 112,00
0710	HELSE - PILOTPROSJEKT VELFERDSTEKNOLOGI	2 000 000	1 206 003	793 997,00
0720	HELSEOMRÅDENE PÅKOSTNING OG UTSTYR	4 661 507	4 188 713	472 794,00
0751	IKT - PC I UNGDOMSSKOLEN	3 497 927	3 626 829	(128 902,00)
10001	ULLERÅL SKOLE REHABILITERING/UTBYGGING	2 903 294	1 308 542	1 594 752,00
10003	SOKNA SKOLE TOTALRENOVERING	34 946 178	32 911 255	2 034 923,00
10004	NY HØNEFOSS BARNESKOLE SYD	31 944 969	15 957 648	15 987 321,00
10005	UTVIDELSE HERADSBYGDA BARNEHAGE	16 643 823	16 711 648	(67 825,00)
10015	NY LEGEVAKT	1 000 000	703 182	296 818,00
10016	AUSTJORD DAGSENTER OMBYGGING	14 000 000	13 389 096	610 904,00
10020	RØSHOLMSTRANDA REHABILITERING	4 686 531	3 976 383	710 148,00
10021	HJELPEMIDDELLAGER	1 000 000	1 300 753	(300 753,00)
19301	VPI - KOMMUNALE VEIER 2016	15 029 952	13 298 896	1 731 056,00
19302	VPI - REHABILITERING AV VEIBRUER	11 700 000	3 747 153	7 952 847,00
19401	VPI - UTSKIFTING 2100 GATELYSPUNKTER	7 370 284	10 208 710	(2 838 426,00)
Sum utvalg ikke rentable investeringer		250 508 687	213 350 824	37 157 863

Ringerike kommune - Regnskap 2016

Rentable investeringer				
PROSJEKT	TEKST	REGULERT BUDSJETT	REGNSKAP	BUDSJETT AVVIK
15003	RENSEANLEGG, SANERING OG VANNFORSYNING NES I ÅDAL	4 198 016	10 148 536	(5 950 520)
15004	VANNVERK NES I ÅDAL	1 030 591	1 094 315	(63 724)
15005	SOKNA VANNVERK	18 575 840	15 628 547	2 947 293
15006	RINGERIKE VANNVERK	30 018 522	17 202 420	12 816 102
15007	NYTT SD-SYSTEM VANN OG AVLØP	6 300 000	2 390 781	3 909 219
15008	OVERFØRINGSLEDNINGER ÅSA - MONSERUD	14 000 000	9 169 340	4 830 660
15012	SANERING NYMOEN - HEN	33 742 225	28 941 166	4 801 059
15013	UTBYGGING MONSERUD RENSEANLEGG	29 233 545	11 066 379	18 167 166
15017	BRUTORGET OG ØYA KOMMUNAL ANDEL VA	1 900 000	1 882 570	17 430
15019	NYTT KAMMER HØYDEBASSENG TANDBERGMOEN	10 000 000	9 929 556	70 444
15033	HSN CAMPUS BRANNVANN VA	1 634 434	4 422 320	(2 787 886)
19000	UTSKIFTING VANNLEDNINGER 2016	4 636 268	4 578 130	58 138
19100	UTSKIFTING AVLØPSLEDNINGER 2016	4 600 000	3 368 214	1 231 786
Sum utvalg rentable investeringer		159 869 441	119 822 274	40 047 167

Note 20 - Anleggsmidler

	Gruppe 1	Gruppe 2	Gruppe 3	Gruppe 4	Gruppe 5
Eiendeler	EDB-utstyr, kontormaskiner og lignende.	Anleggsmaskiner, maskiner, inventar og utstyr, verktøy og transportmidler og lignende.	Brannbiler, parkeringsplasser, trafikklys, tekniske anlegg (VAR), renseanlegg, pumpestasjoner, forbrenningsanlegg og lignende.	Boliger, skoler, barnehager, idrettshaller, veier og ledningsnett og lignende.	Forretningsbygg, lagerbygg, administrasjonsbygg, sykehjem og andre institusjoner, kulturbygg, brannstasjoner og lignende
Avskr plan	5 år	10 år	20 år	40 år	50 år

Kommunen følger inndelingen av anleggsmidler og avskrivningsplan i henhold til regnskapsforskriftens § 8.

	Gruppe 1	Gruppe 2	Gruppe 3	Gruppe 4	Gruppe 5	Sum
Bokført verdi 01.01.2016	43 138 256,73	59 098 881,77	210 990 827,92	571 974 000,13	198 387 206,11	1 083 589 172,66
Tilgang (aktivering) i regnskapsåret	12 644 141,73	32 151 453,50	105 298 202,94	126 270 208,52	22 548 403,78	298 912 410,47
Oppskrivninger	-	-	-	-	-	-
Avgang (salg) i regnskapsåret	-	-	-	-	-	-
Avskrivninger i regnskapsåret	(13 616 455,44)	(7 503 132,08)	(15 364 060,69)	(20 417 098,33)	(5 768 016,10)	(62 668 762,64)
Nedskrivninger	-	-	-	-	-	-
Korrigeringer fra tidligere år	-	-	-	(3 339 255,00)	-	(3 339 255,00)
Bokført verdi 31.12.2016	42 165 943,02	83 747 203,19	300 924 970,17	674 487 855,32	215 167 593,79	1 316 493 565,49

Note 21 - Selvkost**Selvkostberegninger**

Innenfor de rammer der selvkost er satt som den rettslige rammen for hva kommunen kan kreve av brukerbetaling beregner kommunen selvkost etter retningslinjer gitt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet i dokument H-3/14.

	Vann	Avløp	Septik	Feiing	Regulerings planer	Bygge- og delesaker	Utslipp- og tilsynssaker	Kart og oppmåling
A) Direkte driftsutgifter	16 713	25 000	1 770	5 910	972	6 338	1 881	2 470
B) Henførbare indirekte driftsutgifter	1 084	1 286	49	601	82	576	69	141
D) Kalkulatoriske rentekostnader	2 665	4 245	19	43	0	1	0	2
C) Kalkulatoriske avskrivninger	5 883	8 696	202	82	5	18	4	9
E) Andre inntekter	1 534	1 817	0	187	44	23	5	42
F) Gebyrgrunnlag (A+B+C+D-E)	24 811	37 410	2 040	6 449	1 015	6 910	1 949	2 580
G) Gebyrinntekter	28 953	42 356	3 297	6 515	1 398	8 802	2 767	2 396
H) Årets finansielle resultat (G-F)	4 142	4 946	1 257	66	383	1 892	818	-184
I) Avsetning til selvkostfond og dekning av fremførbart underskudd	4 142	4 946	1 257	66	383	1 892	818	0
J) Bruk av selvkostfond og fremføring av underskudd	0	0	0	0	0	0	0	184
K) Kontrollsum (subsidiert) (H-I+J)	0	0	0	0	0	0	0	0
L) Saldo selvkostfond per 1.1	6 195	2 905	1 206	1 636	501	2 960	-516	-1 976
M) Alternativkostnad ved bundet kapital på selvkostfond eller fremføring av underskudd	140	91	31	28	11	66	-2	-35
N) Saldo selvkostfond per 31.12 (L+M+I-J)	10 477	7 942	2 494	1 730	895	4 918	300	-2 195
O) Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F)*100	117	113	162	101	138	127	142	93
P) Årets selvkostgrad i % (G/(F+I-J))*100	100	100	100	100	100	100	100	100

Vann, avløp, septik

Ved avslutningen av regnskap for 2013 oppnådde ingen av disse selvkostområdene selvkostbalanse. Alle fondsmidler ble brukt opp og alle tre selvkostområdene gikk inn i 2014 med negative selvkostfond. Det er tatt grep i 2014 for å gjenoppnå selvkostbalanse. Dette hadde positiv virkning og negative fond ble nedbetalt samtidig som kommunen begynte å bygge fond. Denne utviklingen fortsatte i 2015 og også inn i 2016 hvor selvkostfondene styrkes ytterligere. Finansiell dekningsgrad for vann var i 2016 117 %, avløp 113 % og septik 162 %.

Det anses som gunstig å bygge fond på vann og avløp for å bruke fondsavsetning til å dempe gebyrøkning som vil komme som følge av store fremtidige investeringer. På septik bør det vurderes om gebyr skal reduseres.

Feiing

Selvkostfondet for feiing var negativt i perioden 2009-2013. I realiteten subsidierte kommunen innbyggerne med 1,8 mill kroner i perioden 2009 - 2011. I 2012 vedtok KS at feiing og tilsyn skal faktureres årlig og ikke etter utført tjeneste. Dette sikret at man fikk en mer stabil og forutsigbar inntekt og at innbyggerne i løpet av en fireårsperiode likevel får de tjenestene de betaler for. Med dette snudde trenden i 2012 og det negative fondet ble redusert noe. I 2013 ble det negative fondet betraktelig redusert og i 2014 ble negativt fond dekket og man startet fondsbygging. I 2015 styrkes selvkostfondet ytterligere. I 2016 er

man i tilnærmet selvkostbalanse med en finansiell dekningsgrad på 101 %. Gebyr ble satt ned i 2016 og også i 2017.

Reguleringsplaner

Reguleringsplaner bygget opp et negativt selvkostfond i 2012 og 2013. I 2014 ble det tatt grep blant annet i forhold å se på tidsforbruk på reguleringsplaner og det negative fondet ble vesentlig redusert som følge av dette. I 2015 fortsatte den positive og man gikk ut av året med en styrking av selvkostfond og positiv selvkostbalanse. Den positive utviklingen fortsetter i 2016 og selvkostfond styrkes ytterligere. Noe av bakgrunnen for dette var en større inntekt i en enkeltstående sak i 2016 som bidro til et godt resultat. Finansiell dekningsgrad i 2016 var 138 %. Dersom utviklingen fortsettes må en reduksjon i gebyrene vurderes.

Bygge- og delingssaker

Bygge- og delingssaker hadde pr utgangen av 2014 et stort akkumulert negativt selvkostfond. Det var tydelig at gebyrene var satt for lavt til at det var mulig å oppnå selvkostbalanse. Det ble tatt grep fra medio 2014 hvor gebyrene ble øket. En uvanlig høy aktivitet i tillegg til nye forhøyede gebyrer bidro til at byggesak i 2015 hadde en ekstraordinær inntjening som bidro til å dekke hele det negative fondet samt å bygge et solid selvkostfond. Også i 2016 viser bygge- og delingssaker et solid resultat og selvkostfondet styrkes ytterligere. Finansiell dekningsgrad var i 2016 på 127 %. Fra 2017 er gebyrer satt moderat ned.

Se for øvrig Utslipp- og tilsynssaker.

Utslipp- og tilsynssaker

Utslipp – og tilsynssaker ligger under samme selvkostområde som Bygge- og delingssaker men det er mest hensiktsmessig å vise disse områdene hver for seg så fra og med 2016 vises to separate kalkyler. En etterberegning viser at utslipp- og tilsynssaker i realiteten opparbeidet et negativt fond på ca 0,5 mill i 2014 og 2015. Den negative saldoen ble motregnet bygge- og delingssaker slik at det her ble satt av for lite til fond i disse årene. Dette tar man høyde for i avslutningen av regnskap 2016 slik at fond får korrekt utgående balanse både for Bygge- og delesaker og for Utslipp- og delingssaker.

Utslipp- og tilsynssaker viser svært positiv utvikling i 2016; negativt fond dekkes og det bygges selvkostfond. Finansiell dekningsgrad er på 142 %.

Kart og oppmåling

Selvkostområdet har vært langt i fra å oppnå selvkost i årene 2012-2014. I 2015 oppnådde man selvkostbalanse. I 2016 oppnås ikke selvkostbalanse og man går ut av året med en økning i negativt fond. Finansiell dekningsgrad i 2016 var på 93 %. Til sammenligning var denne i 2014 på 71 % så utviklingen er positiv tross manglende selvkostdekning.

HRA renovasjon

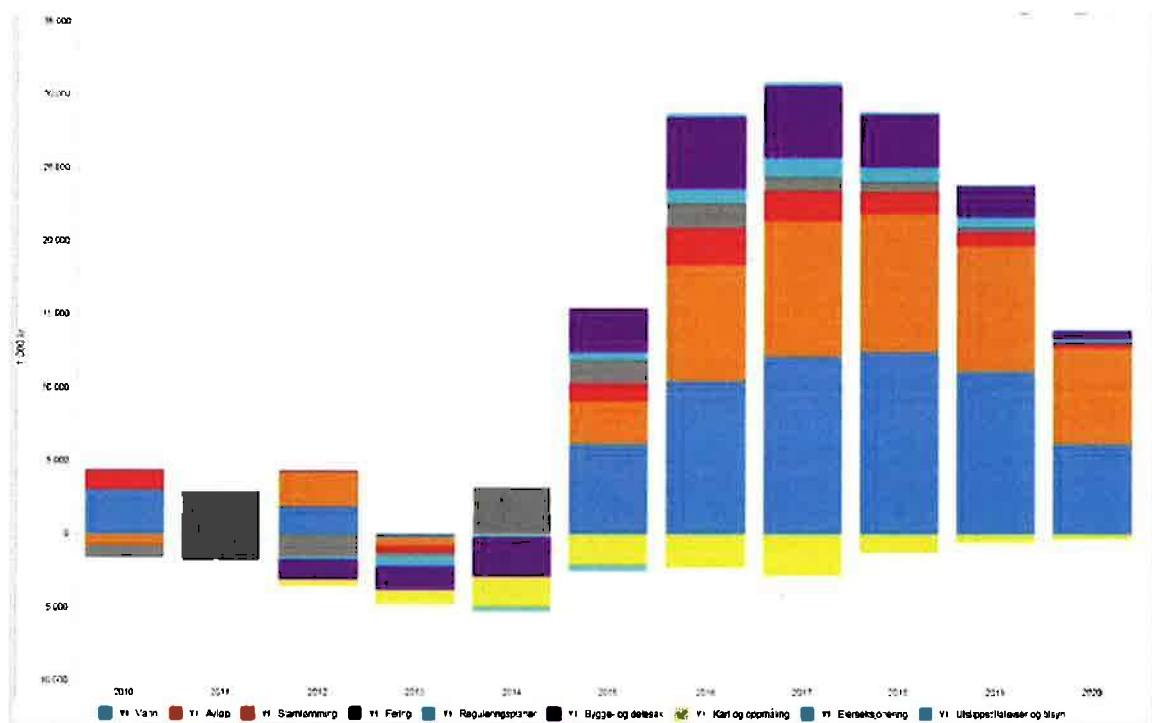
HRA ivaretar renovasjon for Ringerike kommune og beregner også selvkost.

HRA sin beregning for Ringerike kommune var for 2016 slik:

	HRA renovasjon 2015	HRA renovasjon 2016
A) Direkte driftsutgifter	34 668	36 542
B) Henførbare indirekte driftsutgifter	0	0
D) Kalkulatoriske rentekostnader	378	321
C) Kalkulatoriske avskrivninger	3 319	3 667
E) Andre inntekter	3 029	3 898
F) Gebyrgrunnlag (A+B+C+D-E)	35 336	36 632
G) Gebyrinntekter	33 618	35 427
H) Årets finansielle resultat (G-F)	-1 718	-1 205
I) Avsetning til selvkostfond og dekning av fremførbart underskudd	0	0
J) Bruk av selvkostfond og fremføring av underskudd	1 718	1 205
K) Kontrollsum (subsidering) (H-I+J)	0	0
L) Saldo selvkostfond per 1.1	1 767	44
M) Alternativkostnad ved bundet kapital på selvkostfond eller fremføring av underskudd	17	-9
N) Saldo selvkostfond per 31.12 (L+M+I-J)	66	-1 170
O) Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F)*100	95	97
P) Årets selvkostgrad i % (G/(F+I-J))*100	100	100

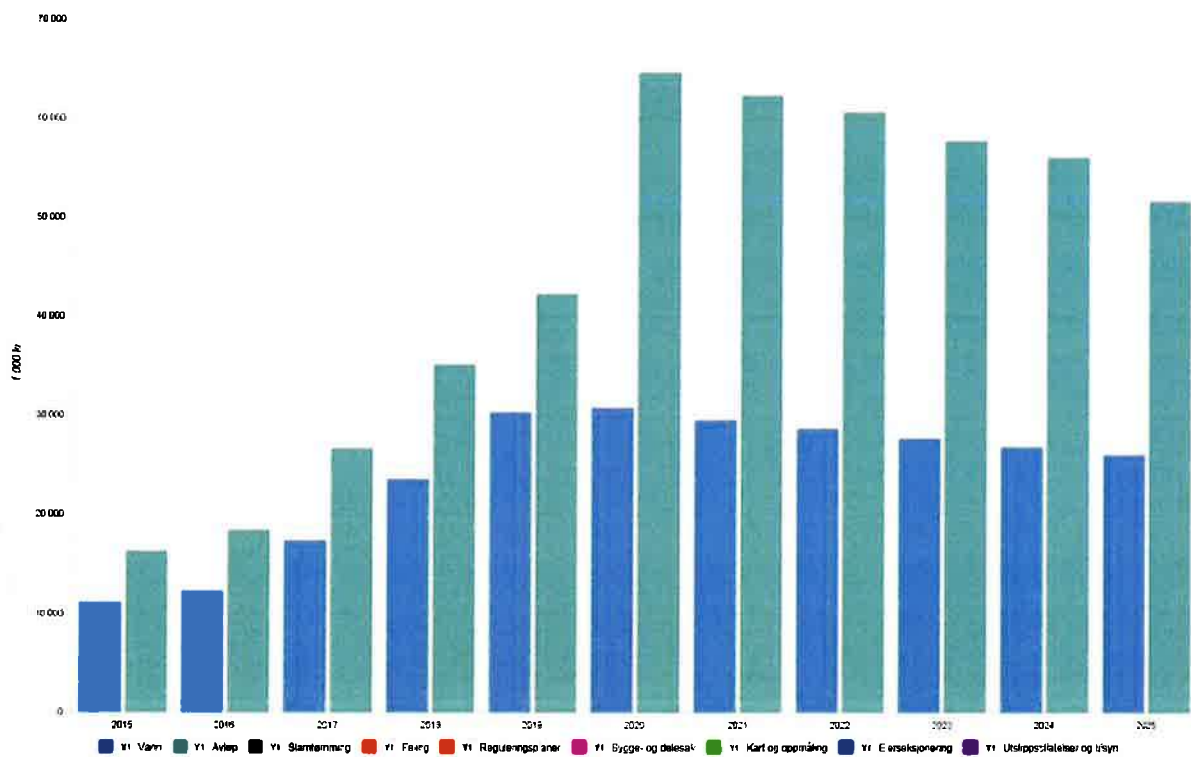
Pr 01.01.2016 hadde Ringerike kommune kun noen titusner på fond etter selvkostunderskudd i 2015. Utviklingen i 2016 viser ytterligere negativt fond og følgen av dette er mest sannsynlig gebyrøkning.

Ringerike kommune - Regnskap 2016

Utvikling selvkostfond pr 2010 – 2020

Utvikling kapitalkostnader vann og avløp 2015 – 2025

Innsikten er levert av Ringerike kommune

Om alt som fantes i bøker var sant ville verden vært et fantastisk, utrolig og mye mer spennende sted å være. Vi elsker tanken på at noen blir litt glade, litt skremte og fryder seg over det de finner i bøkene hos oss. Noen blir lei seg også. Uansett, du lærer litt hver gang du åpner en bok. Et svar her leder til et spørsmål der. Nysgjerrigheten blir egentlig bare større for hver gang. Biblioteket er kanskje det viktigste kulturtiltaket vi har.

Gruble. Oppdage. Lær mer.

ringerike.kommune.no

RINGERIKE
nærmest det meste

© Ringerike kommune 2016